

Svetový deň obezity: Obezita a ochorenia pečene sú spojené nádoby. Základné merania vám poskytnú v lekárni.

tlačová správa 29. február 2024

Obezita ohrozuje pečeň rovnako ako alkohol. Upozorňuje Slovenská obezitologická asociácia (SOA) pri príležitosti Svetového dňa obezity (World Obesity Day), ktorý sa každoročne koná 4. marca. V spolupráci so Slovenskou lekárskou komorou (SLeK) podporuje realizáciu skríningových vyšetrení v lekárňach, zameraných nielen na samotnú (pre)obezitu, ale aj na ochorenia pečene.

Obezita je chronické, recidivujúce a progredujúce ochorenie s vysokou prevalenciou na celom svete. Najnovšie údaje hovoria o 2 miliardách dospelých osôb s nadhmotnosťou/obezitou, o 800 miliónoch s obezitou a 250 miliónoch obéznych detí na celom svete. Na Slovensku má nadhmotnosť 60 – 70 % populácie v produktívnom veku, obezitou trpí 25 %.

Obezitológovia hovoria o pandémii a zhodujú sa, že v manažmente obezity a jej komorbidít je nevyhnutný multidisciplinárny prístup. Liečba obezity by mala byť tímovou prácou lekára prvého kontaktu, špecialistov, chirurgov, no zahŕňa aj nutričných terapeutov, trénerov, psychológov, farmaceutov a ďalších odborníkov.

Zdravotné riziká obezity

Obezitu verejnosť stále nedostatočne vníma ako chronické ochorenie a považuje ju za „kozmetický“ problém. Aktivity odborných spoločností sa snažia tento pohľad na obezitu zmeniť. Upozorňujú na to, že obezita je komplexné, chronické ochorenie, ktoré podlieha silným biologickým princípom, sprevádzané stigmou a diskrimináciou, vážne ohrozuje zdravie už v nízkom veku, avšak je liečiteľné.

„Téma obezity je stále výsostne aktuálna. Hoci sa v posledných rokoch nahliadanie na obezitu u odbornej verejnosti zmenilo, široká verejnosť ju stále nepovažuje za chronické a život ohrožujúce ochorenie,“ hovorí doc. MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD., MPH, prezidentka Slovenskej obezitologickej asociácie (SOA) a dodáva, že *„(pre)obezita nielen znižuje kvalitu*

života pacientov, ale aj výrazne zvyšuje kardiometabolické ochorenia, najmä riziko rozvoja diabetes mellitus 2. typu, niektorých nádorových ochorení a v neposlednom rade aj ochorení pečene.“

Obezita a ochorenia pečene: Spojené nádoby

Pacientov s obezitou okrem iných pridružených ochorení vážne ohrozujú aj ochorenia pečene. Najčastejším z nich je nealkoholová steatóza pečene asociovaná s metabolickou dysfunkciou pečene (MASLD). Vzniká kvôli nadmernej akumulácii tuku v pečeni, preto ju verejnosť pozná ako „stukovatenú“ pečeň. Zahŕňa celý rad chorobných stavov; od izolovanej akumulácie lipidov (tukov) - steatóza až po aktívnu progresívnu zápalovú formu - steatohepatitída. Pretrvávanie zápalu vedie k zrnovaniu väziva v pečeni (fibróza), k jej „tvrdnutiu“ a k vzniku cirhózy. Nezriedkavým dôsledkom býva zlyhanie pečene alebo rakovina pečene. „Z klinického hľadiska je dôležitou výzvou identifikovať pacientov s MASLD so zvýšeným rizikom vzniku cirhózy alebo rakoviny pečene a poskytnúť im potrebnú zdravotnú starostlivosť. Prevenciou rozvoja a liečbou (pre)obezity môžeme predchádzať rozvoju stukovatenia pečene“ hovorí hepatológ a člen výboru Slovenskej obezitologickej asociácie MUDr. Marek Rác, PhD.

Slovensko proti obezite 2024

V minulom roku *Slovenská obezitologická asociácia (SOA)* v spolupráci so *Slovenskou lekárnickou komorou (SLeK)* a *Bratislavským samosprávnym krajom (BSK)* vo vybraných lekárňach iniciovali pilotný projekt zahŕňajúci aktivity zamerané na skríning ľudí s (pre)obezitou. Projekt bol ocenený Európskou koalíciou pacientov žijúcich s obezitou (ECPO) ako najlepší projekt multidisciplinárnej spolupráce. V tomto roku sa projekt koná celoslovensky.

Cieľom projektu *Slovensko proti obezite 2024* je upozorniť na obezitu ako chronické ochorenie, ktoré patrí do rúk lekára, a zároveň priniesť základné vyšetrenia bližšie k ľuďom. Niektoré merania detegujúce rizikové parametre (pre)obezity patria aj medzi kompetencie farmaceuta, ktorý je jedným z najdostupnejších zdravotníckych pracovníkov.

V tomto roku sa do projektu zapája 72 lekární na celom Slovensku. V lekárňach si záujemcovia môžu nechať odmerať krvný tlak, BMI, glykémiu, cholesterol, ale aj niektoré parametre pri vybraných ochoreniach pečene.

Niektoré ukazovatele obezity a s ňou spojených diagnóz, ktoré vážne ohrozujú zdravie, nemusí jednotlivec vedieť rozpoznať sám. Ak si nie je istý, základné preventívne merania mu vedia odborne poskytnúť farmaceuti vo verejných lekárňach. *„Výkon skríningu a prevencie (pre)obezity, ochorení pečene a ďalších ochorení spadá aj do kompetencií farmaceuta. Prednedávnom boli schválené viaceré štandardné postupy pre výkon prevencie a skríningu v podmienkach verejných lekární. Naším cieľom je postupne ich implementovať tak, aby boli preventívne merania a skrínung ochorení dostupné vo všetkých lekárňach na Slovensku,“* uviedla PharmDr. Miroslava Snopková, PhD., viceprezidentka Slovenskej lekárskej komory (SLeK).

Sprievodné aktivity

Do projektu Slovensko proti obezite sa zapájajú aj ďalší partneri. Medzi sprievodné podujatia v rámci Svetového dňa obezity patrí aj Týždeň boja proti obezite, ktorý každoročne organizuje Slovenský spolok študentov farmácie na Farmaceutickej Fakulte UK v Bratislave. EASO Centrum pre manažment obezity v Biomedicínskom centre SAV pripravuje analýzu telesného zloženia, konzultácie s lekárom a výživovým špecialistom, merania kardio-respiračnej fyzickej zdatnosti, ako aj ukážky tréningov.

V rámci projektu Škola obezity realizuje Detská FN v Košiciach s Ústavom ošetrovateľstva Lekárskej fakulty UPJŠ v Košiciach aktivitu „Život bez obezity“

Linka obezity

Jednou z mnohých aktivít Slovenskej obezitologickej asociácie a jej partnerov je aj projekt Linka obezity, ktorá bola spustená na jeseň 2023. Poskytuje telefonické konzultácie priamo s odborníkmi na manažment obezity. Dovolať sa na ňu je možné každý utorok od 17:00 – 20:00 hod. Viac informácií: www.linkaobezity.sk/.

OZ plno

Nízku informovanosť a stigmatizáciu obezity chce zmeniť aj združenie plno – podpora liečby nadváhy a obezity. Jediné na Slovensku spája klinicky overené dáta a odborníkov s tímom dobrovoľníkov, ktorí boli v trvalom chudnutí úspešní a tými, ktorí sa do redukcie hmotnosti a cesty za zdravším „ja“ zapoja. Komunikuje interaktívne, zrozumiteľne a pozitívne. *„Informácie o obezite potrebuje na Slovensku úplne každý, pretože ak sa kilá navyše netýkajú vás, určite sa ich potrebuje zbaviť niekto v rodine, práci, či v okolí. Ak by sme dokázali liečiť nadváhu a obezitu a predísť tak ochoreniam, ktoré spôsobujú, za ušetrené peniaze by Slovensko mohlo každý rok postaviť jednu nemocnicu. Dôvodov, prečo by ste sa mali do*

informačného toku zapojiť práve vy a práve teraz, je skrátka plno,“ hovorí predsedníčka združenia Mgr. Denisa Priadková.

Zúčastnení:

doc. MUDr. Ľubomíra Fábryová, PhD., MPH - špecialistka na diabetológiu, poruchy látkovej premeny a výživy, prezidentka Slovenskej obezitologickej asociácie (SOA) a predsedníčka Obezitologickej sekcie Slovenskej diabetologickej spoločnosti (OS SDS), viceprezidentka EASO pre stredoeurópsky región

doc. PharmDr. Daniela Mináriková, PhD., MSc., MPH - Farmaceutická fakulta UK, členka výboru SOA

PharmDr. Miroslava Snopková, PhD., - viceprezidentka Slovenskej lekárskej komory (SLeK)

Mgr. Denisa Priadková – predsedníčka OZ plno

MUDr. Marek Rác, PhD., hepatológ, primár internej kliniky FN Nitra, člen výboru SOA

Viac informácií nájdete na webstránke www.slovenskoprotiobezite.sk a na sociálnych sieťach profilu @Slovensko proti obezite, alebo pod hashtagom #slovenskoprotiobezite, www.linkaobezity.sk a profiloch uvedených partnerov

Kontakt pre médiá:

Katarína Gudiaková, gudiakova@snowball.sk

+421903605329

